

A magyar értelmiség megtisztelő kötelessége a dolgozó nép tudatos szolgálata

Dr. Ortutay Gyula előadása a szegedi értelmiségi nagygyűlésen

A Hazafias Népfrent országos főtákkára, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora, dr. Ortutay Gyula akadémikus szerdán és csütörtökön Csongrád megyébe látogatott. Tegnap délelőtti Szegeden a Hazafias Népfrent helyi vezetőkkel, írókkal, szobrászokkal, pedagógusokkal találkozott, illetve beszélgetett Szeged kulturális életének kérdéseiről. Ugyancsak délelőtti a megyei pártbizottságra látogatott dr. Ortutay Gyula.

A kora délutáni órákban a Szegedi Orvostudományi Egyetem kultúrtermében találkozott az egyetemeken képviselőivel, majd utána öt órákor az egyetemi aulában tartott előadást a Hazafias Népfrent Szeged városi bizottsága és a szegedi egyetemeken népfrentaktív-csoportjai által rendezett értelmiségi nagygyűlésen.

A nagygyűlés elnökségében foglalt helyet Sándor János, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, Biczó György, a megyei jogú városi tanács elnöke, Katona Sándor országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfrent Csongrád megyei bizottságának titkára, Lacsán Mihályné országgyűlési képviselő, dr. Antalffy György, a Szegedi Tudományegyetem rektora, dr. Petri Gábor, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora, dr. Buza László akadémikus, a Hazafias Népfrent Szeged városi bizottságának elnöke és dr. Kedvessy György egyetemi tanár.

A vezető szerep a forradalmi munkásoktól

Dr. Buza László megnyitójában üdvözölte a gyűlés résztvevőit, majd dr. Ortutay Gyula tartotta meg előadását. Az értelmiség szerepe a mai társadalomban» címmel.

Bevezetőjében dr. Ortutay Gyula, Szegeden töltött éveire emlékezett meleg szavakkal, majd rögtön rátért az értelmiség problémáira. Aból indult ki, hogy mennyire helytelenek az értelmiség vezető szerepéről vallott nézetek.

Az értelmiség nem osztály, hanem réteg, amelynek sehol sincs vezető szerepe, a tőkés államokban pedig különösen. Rámutatott, hogy a mi társadalmunkban nem az értelmiség vezető szerepe van szükség — ezt a feladatot csak a forradalmi munkásoktól láthatja el — hanem arra, hogy szocializmust építő társadalmunk mindkét alapvető osztálya a lehető legmagasabb értelmi szintre emelkedjék.

Természetesen hazánkban megbecsülik és értékelik az értelmiségi munkáját.

Azután számokkal, adatokkal, idézetekkel bizonyította, hogy az Egyesült Államokban és a többi kapitalista országban az értelmiség egyáltalán nem szólhat bele a vezetésbe. Szerepe csupán a hallgatás, vagy ha nem akar árulni lenni, akkor a tiltakozás lehet. Ezekben az országokban kizárólag a nagytőke tartja kézben az összes állami pozíciókat, vagyis a szűk réteg kezében összpontosul a vezetés.

Nálunk Magyarországon a nép még tudatosabb szolgálatát kérjük, kívánjuk az értelmiségtől.

Nincs ennél megtisztelőbb

A magyar értelmiségnek nincs szégyellni valója

A továbbiakban rámutatott, hogy a kapitalista országokban tapasztalható tudományos és kulturális hanyatlásnak jórészt az ideológiai zűllés az oka, vagyis az, hogy tehetetlenek a marxizmus, leninizmus szemében. Egy belga filozófus tanulmányából idézett néhány mondatot, aki beismerte, hogy »Európa az emberről vallott arisztokratizmus helyett ma már az emberi egyenlőséget vallja«. Nyilvánvaló, ezt azért volt kénytelen elismerni, mert látja, hogy Kongóban, Afrikában, sőt az egész világon a gyarmati iga alatt sanyaló népek felkeltek elnyomóik ellen. A tőkés országok tömegei előtt nincsenek távlatok, ezzel szemben az SZKP XXII. kongresszusa húszéves programot hirdetett meg, amely realis utat mutat a kommunizmus felé.

A mai magyar értelmiség problémáit boncolgatva hangsúlyozta a népfrent főtákkára:

Merje az értelmiség bátran kimondani nagyobb igényét az írókkal, a műve-

hivatás, hiszen Petőfi Sándor is eszköznek ajánlotta magát népe szolgálatában, pedig köztudomású, mennyire önértékes, büszke egyéniség volt.

Ezután az oktatásügy és a tudomány helyzetét elemezte dr. Ortutay Gyula, egyrészt a szocialista országokban, másrészt Nyugaton. Tekintélyes nyugati lapokból vett idézetekkel bizonyította, hogy Amerikában például a leg-sürgősebb feladatok egyikeként tartják a közoktatás-ügy helyzetének megjavítását.

Nemcsak az általános oktatás, hanem például a pedagógusképzés is igen elmaradt. A New York Herald Tribune múlt év novemberi számában például a következő megdöbbentő kérdést tette fel: »Szükségesek-e az általános iskolák?« Ez szemléltetően mutatja, mennyire hanyatlóban van ott az egész oktatásügy. Az előadó összehasonlító példáiból az is világosan kiderült, hogy nálunk sokkal tökéletesebb az oktatási rendszer felépítése, s aránylag sokkal többen tanulnak mind a középiskolákban, mind az egyetemeken.

Beszélt az előadó arról is, hogy ma már az amerikai tudósok is elismerik a Szovjetunió tudományos fejlődésének fölényét. A két rendszer közötti hatalmas különbséget az is szemléltetően tanúsítja, hogy

A Szovjetunióban évente 190 ezer mérnököt képeznek ki, az Egyesült Államokban pedig csak 90 ezret.

Bátran megállapítható: ha van tanuló ország, akkor az a Szovjetunió és a szocialista országok.

szekkel, a pedagógusokkal szemben.

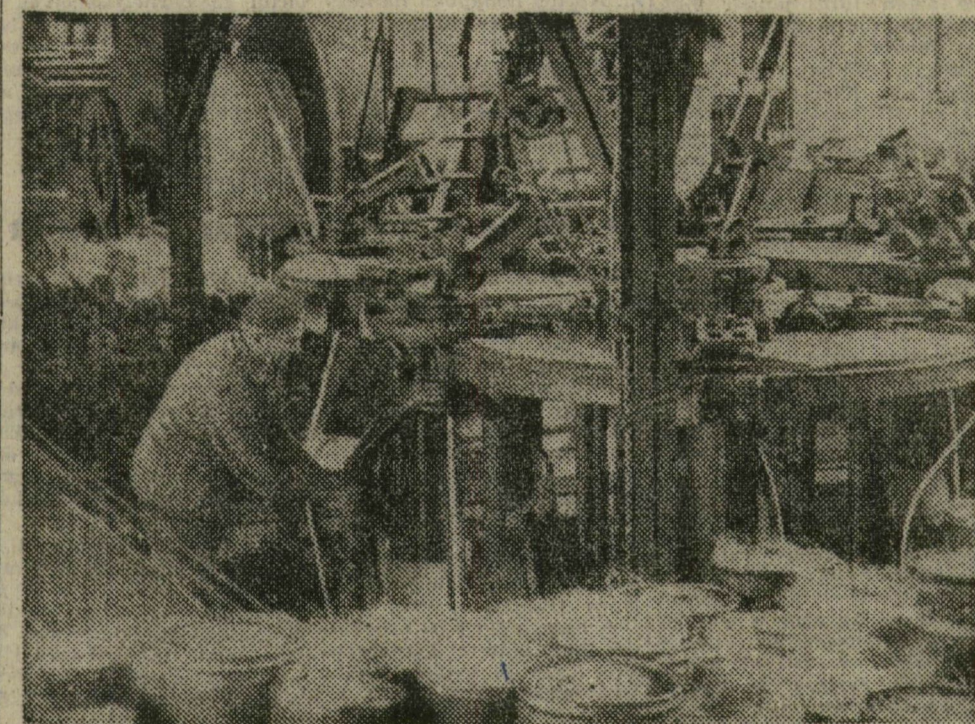
Nincs semmi helye az oktatási liberalizmusnak, az elnéző, szépítgető osztályozásnak, mert ennek az egyetemi felvételeknél isszuk meg a levét. Szükséges, hogy a tanárok, az oktatók is szüntelenül képezzék magukat. Politikai frázisokkal nem lehet helyettesíteni semmilyen előadást, mert a diákok ezt már a harmadik alkalommal észreveszik. Nagyon komolyan kell venni ezeket a

Helyi adottságoknak megfelelő bérsszabályzat az állami gazdaságokban

Az önállóbb bérsgazdálkodás érdekében az ország két-százket állam gazdaságában a helyi adottságoknak megfelelő bérsszabályzatot dolgoznak ki. Az állami gazdaságok vezető szakemberei a MEDOSZ bizottságaival együtt végzik el ezt a munkát. Szabályzatban rögzítik, hogy a különböző üzemágak-

kérdéseket, különben eláruljuk saját magunkat.

Befejezésül a személyi kultusz és a dogmatizmus felszámolásának a tudomány fejlődésére gyakorolt óriási lendítő hatását hangsúlyozta. Rámutatott, hogy az értelmiségnek elemi kötelessége fellépni a maradi nézetek: a narodnyikizmus, a provincializmus, s általában minden konzervativizmus ellen. A magyar értelmiségnek nincs szégyellni valója, csak ezután is törekedjék mindig a dolgozó magyar nép boldogulásáért.

Megbízhatóan!

Hatvan éve működik nagyobb javítás nélkül a szegedi kötélüzemben egy hatalmas, négyoszlopos, kötelet készítő gép, megbízhatóan, pontosan. Most a Csepeli Vasművek részére gyártja a géphajtó köteleket, újabbban anyagból. Felvételünkön a hatalmas gép, s kezelője, Ábrahám István.

Csaknem négy millió hallgató a TIT múlt évi előadásain

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat jó eredménytel zárta az elmúlt évet: a társulat tevékenységének fő formáját jelentő előadásokon néhány ezer híján négy millió hallgató vett részt.

A TIT múlt évi tevékenységének egyik fő jellemzője, hogy az ipari és a mezőgazdasági termelést közvetlenül segítő témák a korábbiakhoz képest nagyobb arányban szerepeltek: az iparban több mint 18 000, a falvakban mintegy 30 000 ilyen előadás hangzott el. (MTI)

Barcs Sándor cikke a Novoje Vremjában

A nyolc nyelven megjelenő Novoje Vremja című szovjet külpolitikai folyóirat legújabb számában »Gondolatok a mai Magyarországról« címmel közli Barcs Sándor cikkét. A cikk a magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 14. évfordulója alkalmából összehasonlítást tesz a régi és a mai Magyarországról. (MTI)

ban milyen bérezésre számíthatnak a dolgozók az egyes munkákért. Az önálló bérsszabályzatok kidolgozása lehetővé teszi, hogy a gazdaság viszonyait messzemenően figyelembe véve, úgy állapítsák meg a munkanormákat, hogy az összhangban legyen az üzemszervezési elvekkel.

Egészségügyi komplextervek

Eredményes munkásvédelem a szegedi textilüzemekben

Sok gondot okozott a szegedi textilipari üzemekben, hogy a különböző szervek egymástól függetlenül végeztek az egészségvédelmi tevékenységet.

A szovjet tapasztalatok alapján tavaly már minden vállalatnál készítették üzemegészségügyi komplexterveket.

A tervezésben és a végrehajtásban részt vett az üzem orvosa, a szakszervezeti bizottság reszortfelelőse, a Vöröskereszt helyi szervezetének képviselője s a vállalat igazgatója. E tervekben rögzítették a műszaki gyógyító és megelőző intézkedéseket.

A tavalyi tapasztalatok is igazolják, hogy a textilgyárakban általában erősödött a kapcsolat az egészségügyi, a gazdasági és a társadalmi szervek között.

Eredményesebben védekeznek ma már a foglalkozási megbetegedések ellen.

A textilművekben az együttes munka eredményeként lényegesen csökkentek a lábomba megbetegedések, mert gondoskodtak megfelelő hintópor beszerzéséről és rendszeres használatáról. A fürdőkben rendszeresen fertőtlenítik a lábrácsokat is.

A komplextervek szerint több helyen a nyugodt, színtelen otthoni légkör megterem-

téséért, a dolgozók idegeinek kíméléseért a felújításoknál és tatarozásoknál figyelembe vették a szindinamikai törvényeket.

Ennek megfelelően festették különböző színűre a gépeket, vagy alkatrészeket. A Dérost szegvári telepén dr. Geréb György munkapszichológus tervei alapján festették az üzemrész falait és gépeit.

Többet törődnek ma már a dolgozók egészségvédelmével és számon kéri a tervben rögzített feladatok megvalósítását. A Szegedi Kenderfonógyárban tavaly a Vöröskereszt 18 tagú egészségügyi csoportot hozott létre. A csoportban tevékenykedő munkások különleges egészségügyi képzést kaptak.

Az egészségügyi komplexterv kiterjed a beteg dolgozókról való gondoskodásra is.

A szakszervezet felsőbb szervei az üzemi bizottságokkal, üzemorvosokkal, gazdasági vezetőkkel évről évre megbeszélik az egészségügyi tervkészítés időszaki feladatait és később értékelik is e tervek végrehajtását. A szegedi textilüzemekben most készítik az 1962. évi üzemegészségügyi terveket. Idén már célul tűzik ki, hogy valamennyi szegedi textilüzemben minden beteg 24 órán belül meglátogathat.

Helyes lenne, ha az új komplextervben nagyobb gondot fordítanának a foglalkozási betegségek megelőzésével együtt a munkásvédelem egyéb kérdéseire, például a balesetek megelőzésére.

Tavaly ugyanis tovább emelkedett a munkából kiesett órák száma. Háromszázhetvennyolc textil munkást ért baleset 1962-ben.

ISMÉT ITTHON

Az itthon nemcsak a család fejszket jelenti, hanem a szülővárost, a gyárat, a korábbi munkahelyet, a barátokat, ismerősöket, lányokat. Mert fiatalokról van szó, pontosabban a Szegedi Kenderfonógyár négy ifjú dolgozójáról, akik két évvel ezelőtt elmentek az üzemből és nemrégiben visszatértek. Leszereltek.

Most itt ülnek körülöttem az asztalnál, a gyár tanács-termének egyik sarkában. Innen búcsúztatták őket akkor, s érthető, hogy visszatérésük után ömlik belőlük a szó, teli vannak élményekkel, tervekkel.

Úra együtt

— En hétszer jöttem haza — említi a magastermetű Heim József. — A hirtelen forradalmi ezrednél szolgáltam Kalocsán. Több-ször megdicsérték, kaptam ajándékokat, pénztárcát, porcelándíszot, még levelet is küldtek szüleimnek, meg a gyárba, megírták, jó katona vagyok. Igaz, egyszer megbüntettek, de hát ilyen mindenki előfordul. Volt néhány alkalmi feladat, például ki kellett festeni a szobákat vagy freskókat készítettünk a KISZ-terem mennyezetére. En vállaltam, itt az üzemben már tanulgattam, értettem hozzá és meg is dicsérték érte, sőt kaptam többször öt nap szabadságot.

— Örültek is itthon, amikor betoptantam, de mindig emlegette édesanyám: mikor megyünk megint együtt a gyárba. Mert ő negyven évig dolgozott a vízfőnyóban és én is, amikor felsejűdtem, itt lettem anyaghardó, zsinór-kötő. Biztattam, majd újra járunk együtt, de bizony nem így lett. Már júniusban

nyugdíjba ment és most magam indulok el otthonról. Leszereltem után már harmadnap dolgoztam a festőműhelyben. Nagyon szeretek rajzolni és a mostani munkahelyemen jól érzem magam, ezt választom hivatásomnak. Már a sportban is tevékenykedem, a Helyiipar labdarúgó-csapatának csatá-sorában játszom. Fialat vagyok, ezután majd talán meg is nősülök. Megvárt a Marika, a textilművekben gép-es...

A tervek

Erről tovább nem beszél, megértően mosolyognak a többiek. A gyerekkorú Dudas Bélának már nincsenek ilyen tervei, ő kissé szűkszavú.

— Nekem nem volt szerencsém. Budapesten voltam a diszszázadban, sűrűn osztottak szolgálatba, s ritkán jöhettam haza. Kétszer is tagja voltam azonban az élenjáró szakaszoknak. Ez az az álom, hogy a különböző vezető államférfiak fogadásán megjelentünk díszelgésen. Mesterségem géplakatos, itt szabadultam fel az üzemben 1956-ban.

— Mi nagyon szegények voltunk — kapcsolódik a beszélgetésbe a zömök Szilasi Béla —, még most sem elég jó a sorunk. Viszont van lehetőség a változtatásra. Elvégeztem a textiltechnikumot, az utolsó évben már a gyár ösztöndíjasa voltam és az előfőnyba kerültem segéd-művezetőnek. Itt is dolgozom édesanyám, ő már 25 éve a gyár munkása. Aztán bevonultam sorkatonának, Budapestben szolgáltam, kiestem két évig a munkából. Az utolsó hónapokban megismerkedtem egy lánnyal, Editkével, aki még gimna-

zista. Kimenő alkalmával együtt jártunk, bemutatott szüleinek, aztán elbúcsúztunk. Majd ismét találkoztunk, de addig még sokat kell tanulnunk. En szeretném, mint levelező hallgató elvégezni az egyetemet.

Mini párttag dolgozom tovább...

Egészen más irányúak a vékony, nyúlánk Pócity Károly elképzelései az ő közvetlen jövőjét illetően. Öszinte lelkesedés árad belőle:

— Bevonulásom után két hét múlva már KISZ-titkár voltam. A kiképzés során mindenből ötöt kaptam. Mint a budapesti díszelő század tagja, módomban volt megismerni a kormány tagjait, Kádár elvtársat is. Rengeteg társadalmi munkát végeztünk, jutalmaztak is érte bennünket, voltunk Zebegényben, Dobogókőn, Visesgrádon, Lillafüreden. A néphadseregben nagy megtiszteltetés ért: párttag lettem. Tizedesként szereltem le és most megint a kendergyár külső üzemében dolgozom, ahol 55-ben kezdtem. Már bekapcsolódtam az ifjúsági mozgalomba és ez a munka tölti ki napjaimat. Nagyon jól érzem magam a fiatalok kollektívájában és még évekig szeretnék a Kommunista Ifjúsági Szövetségben dolgozni.

Markovits Tibor